

DE GAULLE ATSIŠAKĖ DERĖTIS SU SSSR

ŽINIOS IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

Partinės organizacijos

Sovietai deda dideles pastangas sudaryti Lietuvos kaime stiprias komunistų partijos organizacijas. Tokios organizacijos turėtų visiškai perimti vadovavimo iniciatyvą į savo rankas, padėtų sustiprinti kolchozine santvarką, palaužti vis dar esantį tautinį pasipriešinimą. Tačiau iki šiol visos pastangos nebuvo apvaisinuosios didesniu pasisekimu.

Vilniaus radijo pranešimais daugelyje Lietuvos rajonų partinės organizacijos yra silpnos, jų narių skaičius auga labai lėtai. Tokios labai negausios organizacijos yra Skaudvilės rajono kolchozose. "Laimės", "Nemakščių", "Gegužės pirmosios", "Raudonosios žvaigždės" kolchozuose paskutiniaisiais metais partijos narių skaičius visiškai nepadidėjo. Kupiškio rajone didžioji visų partinių organizacijų dalis turi tik po 3-4 narius. Nusiskundžiama ir tuomi, jį partijos narių eiles dažnai pakliūva nedarbštis ir nedarbingi žmonės.

Suminėti trumpi faktai rodo, kad dauguma Lietuvos kaimo darbo žmonių samoningai protestuoja prieš kaimo sukommunistinimą ir neina į nekenčiamos partijos eiles. (B)

Maitinimo sunkumai

Kaip visos sovietinio ūkio šakos, taip ir prekyba Lietuvoje labai dažnai pergyvena planavimo, prekių paskirstymo, naujų parduotuvių įrengimo sunkumus. Sovietinės Lietuvos prekybos ministras Mikutis pats pripažino, kad iki šiol prekybos materialinės-techninės bazės augimas dar labai atsilieka nuo prekių augimo ("Tiesa" nr. 275).

Prekybos ministerija, statybos ministerija ir miestų vykdomieji komitetai per penkerius metus turi pastatyti Lietuvoje 450 parduotuvių, įrengti 43,000 kvadratinį metrų sandėlių prekioms ir bulvėms. Tačiau, kaip šie planai yra vykdomi, galima pasakyti iš žemiau pateikiamų pavyzdžių.

Prieš tris metus Vilniuje buvo užplanuotas pastatyti didelis restoranas-valgykla, kuriame miesto gyventojai būtų pigiai ir gerai aptarnaujami. Praėjo trys metai, tačiau restorano statyba tik įpusėta. Šiais metais šis objektas nebus atiduotas naudotis. Tokiais pat vėžio tempais statoma visa eilė parduotuvių Kaune ir kituose Lietuvos miestuose.

Kalbėdamas apie valgyklų darbą Mikutis pažymi, kad jame vis dar labai daug trūkumų. Ypačiai blogai rūpinamasi maitinimu įmonėse, fabrikuose. "Deja, iki šiol visuomeninio maitinimo materialinė-techninė bazė pramonės įmonėse labai silpna ir rimtai atsilieka nuo pramonės statybos ir nuo darbininkų skaičiaus respublikoje augimo. Neretai atsitinka, kad mūsų darbininkai negali pietų pertraukus metu gauti karšto maisto" — sako prekybos ministras. Šis faktas ypačiai ryškiai išsiskiria iš nuolatinio komunistinės propagandos gyrimos, jog Sovietų Sąjunga — darbininkų valstybė ir kad tik joje nepaprastai rūpinamasi darbo žmonėmis.

Trūksta mokytojų

Lietuvos kaimo ir ministrų tarpyba svarstė klausimus dėl būtinų priemonių mokykloms aprūpinti gerais mokytojų kadrais. Posėdyje buvo pažymėta, kad nesant pakankamai kvalifikuotų mokytojų, daugelyje respublikos mokyklų mokytojais buvo paskirti asmenys neturį jokio pedagoginio išsilavinimo. Ypačingų priekaištų iš kaimo susilaukė valstybinis aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo komitetas, švietimo ministerija, komjaunimas, partijos ir vykdomieji komitetai už tai, kad jie mažai rūpinosi pedagoginių kadru paruošimu. Čia pabrėžė, jog didelių trūkumų iki šiol dar yra mokykloms. Priimta nutarime sakoma: "Neakivaizdinių būdu mokosi mažiau kaip pusė penktų-vienuoliktų klasių pedagogų, neturinių aukštojo išsilavinimo. Daugelis neakivaizdinių klasių blogai mokosi, neįvykdo mokyklos planų. Todėl aukštųjų mokyklų neakivaizdiniai skyriai išleidžia mažą specialistų, jų paruošimas brangiai kainuoja". ("Tiesa" nr. 276).

Ieškant priemonių sovietinės Lietuvos mokykloms aprūpinti kvalifikuotais pedagogais, švietimo ministerijai leista prie bendrojo lavinimo mokyklų įkurti metines pedagogines klases, kuriose bus ruošiami pradžios mokyklų mokytojai. Šių klasių moksleiviai bus paremiami iš mokyklų abiturientų tarpo ir jiems bus mokomos stipendijos, kaip ir pedagoginių mokyklų klausytojams. (E)

Čruščėvas turis bombų, didesnių už 100 megatonų

"Jos kabo virš kapitalistų galvų, kaip Damoklo kardas"

MASKVA. — Pagal Čruščėvo išvedžiojimus, Sovietai turi galingesnių vandenilinių bombų ir už šimtą megatonų (megatonas yra lygus 1 mil. TNT tonų). Jis nieko nebauginas, bet jos kabančios virš kapitalistų galvų, kaip Damoklo kardas, klabėjo Nikita Čruščėvas pasaulinės unijų (komunistų) federacijos suvažiavime Maskvoje.

Čruščėvas kritikavo tas tautas ir asmenis, kurie nesupranta, jog atominių bombų bandymai rugsėjo, spalio mėnesiais buvo daromi tik "taikos" labui, Sovietai būtų kvailiai, jei nebūtų išbandę naujų branduolinių ginklų. Remiantis šiais bandymais, jie žina, kad jie gali numesti į bet kurią vietą pasaulį 50, 100 ir daugiau megatonų bombų.

Amerikos mokslininkai neabejoja, kad Sovietai gali tokių bombų pasigaminti. Tik joms nepriškiria militarinės svarbos. Tai esąs tik teroro ginklas laisvųjų pasaulio bauginimui. Amerikos ekspertų aiškinimu, geriau turėti penkis bombas po 20 megatonų, negu vieną bombą šimto megatonų.

JAV atominės energijos komisijos ekspertai sutinka, kad Sovietai patobulino savo branduolinius ginklus naujųjų bandymų dėka. Bet jų atominių ginklų galia vis dar esanti mažesnė už Amerikos.

Katangos kariai prie Elisabethville aerodromo puola Jungt. Tautų kariuomenės dalinį. Amerikos transportiniai lėktuvai atgabeno dar 400 JT kariuomenės dalinį. Amerikai sustiprino čia jau turimas Jungtinių Tautų 4,000 vyrų pajėgas. Katangos prezidentas Tshombe sako, kad Jungtinės Valstybės pataikauja Sovietams ir "žudo Katangą".

JT RUOŠIASI OFENZYVAI KATANGOJE

Sprausminiai lėktuvai daužo Tshombes telkinius

ELISABETHVILLE, Katanga. — Jungtinių Tautų politiniai ir militariniai vadai yra pasiryžę pakirsti Katangos gynybos jėgas artimiausiomis dienomis ir kuo greičiausiai baigti nepopulerų "taikos žygį", dėl kurio teisėtumo ir ypač politinio išmintingumo daugis kelia abejones.

Katangičiai pajėgė atsilaukti praėjusios savaitės kovose, tačiau jie nėra tikri savo laime šią savaitę, matant, kad Amerika remia Jungtinių Tautų žygį transportiniais lėktuvais, ginklais ir doleriais.

Moise Tshombe ragina savo gyventojus kovoti iki mirties. Nors jis ir nėra tikras pergale, bet kapituluoti negalvoja. Su telkus dejuose atsparos punktuose Elisabethville daugiau kovotojų, JT sprausminiai lėktuvai, kurie atlydi Amerikos milžiniškus transportinius lėktuvus Globemaster, turi uždarinti pašaudyti į katangičių susitelkimus.

Sudaužė paštą, radijo stotį Švedų kareiviai iš JT taikos armijos turėjo uždavinti paimti Elisabethville paštą ir radijo stotį. Jiems nepasisekė, buvo pasiūta lėktuvų. Jie pastatus apardė, bet neatrodo, kad šias įstaigas galės išlaikyti savo rankose. Radijo stotis, kad ir su bombarduota, pradėjo vėl veikti ir kurstyti katangičius į žūtibūtinę kovą.

Praeitą penktadienį tie patys švedai apgriovė Alberto ligoninę granatavaidžiais. JT politinis patarėjas britas Uruqart po to aiškino, kad ligoninė buvo "tik" 800 jardų nuo katangičių įtvirtinto posto, į kurį buvo laidomos granatos.

Spaak prašo paaikškinimo Belgijos užsienio reikalų ministras Paul-Henri Spaak, buvęs JT susirinkimo pirmininkas ir pastaruoju metu — Nato generalinis sekretorius, paprašė JT gen. sekretorių U Thant paaikškinti, kuo jis pateisina savo "gynybos" veiksmus Katangoje ir kaip jis interpretuoja Saungo m Tarybos nutarimus, kurie pagal Spaako supratimą, teises JT taikos armijai pulti Katangą nesuteikė.

Prie JAV ambasados Briuselyje susirinko keletas šimtų demonstrantų. Jie piktai šūkau prieš Ameriką ir jos prezidentą, svaidė akmenis. Bet policija buvo griežta. Ambasada buvo apsaugota, demonstrantai išvaikyti.

Tanganyka laisvųjų valstybių šeimoje

Vėl viena kolonija Afrikoje susilaukė nepriklausomybės

DAR-ES-SALAAM, Tanganyka. — Šeštadienį Tanganyka pasiskelbė nepriklausoma valstybe, tinkamai tam pasiruošus, padedant Anglijai, kuri šią koloniją pastaruoju metu tvarkė, kaip Jungtinių Tautų patikėtinius. Nepriklausomybės paskelbimo iškilnėse Anglijos karalienėi atstovavo jos vyras princas Pilypas. Tanganyka lieka Britų tautų bendruomenė. Ministeris pirmininkas Julius Nyerere, 40 metų amžiaus, laikomas Vakarų pasaulio draugu. Bet užsienio politikoj žada laikytis neutralios linijos.

Kadaise Tanganyka buvo vokiečių kolonija. Po Pirmojo pasaulinio karo koloniją perėmė anglai, įgaliojus Tautų Sąjungai. Po II pasaulinio karo valdymo mandatą pakartojo Jungtinės Tautos, bet ta sąlyga, kad anglai paruoš kraštą savarankiškam gyvenimui.

Tanganyka prieina rie Indijos vandenyno. Jos sostinė Dar-es-Salaam yra senas uostamiestis. Didžiausias kalnas Afrikoje, Kilimandžaro, yra jos teritorijoje. Nepriklausomybės paskelbimo dieną Tanganykos vėliava suplevesavo ir šio kalno viršūnė, 20,000 pėdų aukščio. Gyventojų šalis turi 8,500,000.

JAV kursto Indiją, aiškina Peipingas

Amerika pažadėjusi ginklų

HONG KONGAS. — Komunistinės Kinijos žinių agentūra aiškino, kad Indijos premjeras Nehru toks karingas pasidarė tik po sugrįžimo iš Amerikos, kur prezidentas Kennedy jam pažadėjęs ginklų, jei iškiltų karas su Kinija.

Indijos spauda gana atvirai rašiusi, kad tarp Kennedžio ir Nehru prieita visiško susitarimo, kiek tai liečia "provokaciją prieš Kiniją".

Valstybės sekretorius Dean Rusk penktadienį pasakė, kad JAV palaiko Indiją jos ginčė su komunistine Kinija dėl pasienio teritorijų. Bet Amerika laikydamasi neutraliai Indijos ginčuose su Portugalija dėl Goa kolonijos, paaikškino Dean Rusk.

ADENAUER NEPRIKALBINO PRANCŪZŲ PREZIDENTO PRIE BERLYNO DERYBŲ

Vargu tai pasiseks valstybės sekretoriui Ruskui ir užsienio reikalų ministeriui lordui Home

PARYŽIUS. — Vos tik pakilęs iš ligos patalo, Vokietijos kancleris Konrad Adenauer šeštadienį nuvažiavo į Paryžių kalbinti prezidentą De Gaulle, kad jis pritarėtų Rytų-Vakarų konferencijai spręsti Berlyno konfliktą. Adenaueris grįžo į Boną nieko nelaimėjęs.

Unijų vadai nori sutrumpinti darbą

Atmeta Kennedžio patarimus

BAL HARBOUR, Fla. — AFL-CIO unijų federacijos konferencijoje nusistatymas nepasikeitė nė po prezidento ir darbo sekretoriaus kalbų. Albert Hayes, tarptautinės mašinistų unijos pirmininkas, mano, kad kovojant su nedarbu, teks 40 valandų darbo savaitę sumažinti iki 32 valandų, žinoma, paliekant seną atlyginimą.

Automobilių darbininkų unijos pirmininkas Walter Reuther išreiškė, "aš esu už visuotinį užsiėmimą". Kad visi žmonės būtų užsiėmę darbu, Reuther jau yra anksčiau dėstęs, jog tam reikalinga sumažinti darbo laiką, AFL-CIO pirm. George Meany prieš keletą dienų kalbėjo, kad kongresas turės priimti įstatymą apie darbo savaitės sutrumpinimą.

Kennedy ir Goldberg sutiko, kad 4 milijonų bedarbių vis dar yra per daug. Jėdu galvoja su mažinti bedarbių armiją padidinant gamybą ir išplečiant prekybą su užsieniu. Pramonės mechanizacija, automatija yra vienas iš svarbiausių priežasčių bedarbių armijos padidėjimui.

De Gaulle, matyti, suprato, kad Adenaueris jį kalbina į derybas tik Kennedžio prašomas, o ne iš įsitikinimo. Šeštadienį Paryžių suskriodo Amerikos, Anglijos, Vokietijos užsienio reikalų ministrai posėdžiui su Prancūzijos kolega tuo pačiu reikalu: Rytų-Vakarų konferencijos sušaukimu svarstyti Berlyną, atjungus jį nuo visų kitų Vokietijos ir Europos saugumo problemų. Dean Rusk ir lordas Home bandys įtikinti Maurice Couve de Murville, kad Berlyno konferencija būtų tik įžanga į platesnes derybas su Sovietais. Jei De Gaulle davė neigiamą atsakymą Adenaueriui, neatrodo, kad jo užsienio reikalų ministeris Murville atsakyti teigiamai ir Rusko ir Homes raginimus.

Peipingo delegatas šneka apie vienybę

Komunistų nesantaika — "kapitalistų išmislis"

MASKVA. — Liu Čang-seng, komunistinės Kinijos darbininkų "unijų" vicepirmininkas, užuot puolęs Albaniją, užpuolė Vakarų šalis už gandy skleidimą apie nusitarimus komunistų tarpe.

Jis kalbėjo pasaulinės darbininkų unijos federacijos suvažiavime. Federacija buvo suorganizuota po karo, kapitalistų-komunistų draugystės klestėjimo laikais. Vadovybė greit pateko į komunistų rankas. Pamažu laisvųjų kraštų unijos federaciją apleido, tačiau jos tarptautinis charakteris tebėra gana ryškus.

Pasaulio komunistų vienybė esanti paremta marksizmo-leninizmu, kalbėjo Liu. Jis stengėsi neįsivelti į ideologinius ginčus dėl marksizmo-leninizmo interpretavimo. Kinijos ir Albanijos komunistai parodė skirtingą nuomonę nuo Maskvos, o Jugoslavijos komunistai skirtingai savo "tikėjimą" aiškina ir nuo Maskvos, ir nuo Peipingo.

Liu, girdamas "komunizmo statybą" Sovietų Sąjungoje, neminėjo Čruščėvo vardo, kai kitų šalių delegatai kėlė Kremliaus diktatorių į padanges, greta Lenino.

Liu Čang-seng išskoneikė Ameriką už Jungtinių Tautų karą Kongo. Esą amerikiečiai žudo kongiečius po JT vėliava.

Ruošia propagandistus

Vilniuje rengiami seminariai, kuriuose partiniai propagandistai paruošiami aiškinamajam darbu Lietuvos gyventojų tarpe. Seminaruose propagandistai supažindinami su įvairia medžiaga kovai prieš tautinę rezistenciją. Paskaitoms pakviesti žymūs sovietiniai specialistai. Taip paskaita tema "TSKP XII suvažiavimas apie kovos prieš buržuazinę ir reformistinę ideologiją uždavinius" propagandistams skaitė Sovietų Sąjungos mokslų akademijos filosofijos instituto direktoriaus pavaduotojas Okulovas.

ROCKFORD, ILL.

Svarbus pranešimas

ALT (Amerikos Lietuvių Tarybos) skyriaus ir BALFo 85 skyriaus susirinkimai įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 17 d. Lietuvių Klubu mažojoje salėje įprastu laiku. Daugelis draugijų bei kuopų išrinko savo atstovus į ALT skyrių 1962 metams. Butų labai svarbu ir naudinga, kad į susirinkimą atsilankytų ir senieji ir naujieji atstovai. ALT skyriaus kiekvieną metų svarbiausia užduotis yra ko iškilmingiausiai paminėti Lietuvos šventę, tai yra Vasario 16. Tam pirmiausiai pakviesti Lietuvių Klubu Vyrų chora atlikti meninę programą dalį su dainomis; šeštadienine vaikučių mokykla, kad mažieji su savo programa prisirengtų; toliau Vasario 16-tai gauti kalbėtoja.

Kadangi apie tą laiką visi A. L. Tarybos skyriai ir visokios organizacijos visur minėjimus rengia, tai su kalbėtojais yra sunku. Tad kalbėtojus reikia užprašyti iš anksto.

Reikia pagyventi BALFo veiklą

BALFo skyriaus veikimas susilpnėjo. Pirmininkas Aug. Pocius pradėjo negalauti, gal ir kiti nesklaidumai prisidėjo, tad savo nelengvą našą perdavė buvusiam senajam pirmininkui,

kurs dėl senatvės irgi nebėra pajėgus. Izdininkas Bronius Kovaitis irgi buvo veiklus, deja, šiuo metu turi kovoti su sunkia liga. Taigi, BALFo nariai turi susirūpinti ir dalyvauti susirinkime.

Mūsų nuosirdūs tautiečiai atjaucia šalpos darbą ir mielai prisideda aukomis ir drabužiais, kurie plaukia iš visų miesto kampų, tik reikia susirinkti, supakuoti ir persiųsti į Brooklyno sandėlius. Tokiems darbams reikia energingų jaunų pajėgų.

Ta nedidelė Rockfordo lietuvių kolonijėlė dirba per 18 metų šalpos darbą ir yra pasižymėjusi aukomis drabužiais ir maisto siuntimu į lietuvių pagėgėlių stovyklas Europoje.

Kas nepamena ūkininkų Domeikų šeimos, kuri šimtais dolerių klojo dėl savo nelaimingų brolių ir seserų, sakydavo "gaila jų". Senutės Domeikienės, kuri dabar nebemato, sūnus Antanas Domeika, kasmet daugybę siuntinių siųsdavo į Vokietiją ir visai nepažįstamiems lietuviams.

Jusevičiai bene pusšimčiui ar daugiau garantijų atvykti į šį kraštą ir doleriais bei siuntiniais yra ne vienam nušluostę ašaras. Šiandien neieškime, kad Rockfordas būtų pamirštas. Iš-

Po trijų dienų liūties Kairo, Egipte, gatvės buvo vandens apsemtos. Čia parodoma, kaip per vandens apsemtą gatvę vyras neša moterį.

rinkime naujus, jaunus energingus žmones, kad tą mielaširdingą žmoniškumo darbą tolyn pirmyn vartytų!

SLA 77 kuopos veikla

SLA 77 kuopos Padėkos pietūs buvo jaukus ir draugiški. Publikos būtų galėję daugiau būti. Pietūs buvo surengti per daug trumpu laiku.

Lietuvių Klubas savo tradicinių Padėkos pietų šiemet neruošė, tad salė buvo neužimta. Nutarta - padaryta. Ant greitųjų Lietuvių Vyrų Choras irgi prisidėjo. Jie turi vyrų ir jaunų dukrelių patarnauti prie stalų, gi SLA 77 kuopa turi patyriusių šeiminių.

Ponios Savickienė ir Labunskienė buvo vyriausios, bet į 77 kuopos šeiminių korpusą įėjo ir daugiau smarkiųjų moterų. Nežinau, už ką nusikalto Vyrų choristai, nes jie buvo pasodinti bulvių skustii!

Pietūs buvo skanūs — kepti kalakutai ir raudonos uogos tikrai liudijo, kad yra už ką dėkoti Aukščiausiajam.

Vyrų prie bufeto vaishno svečius. Aug. Kapačinskis prirėgė gražią plokštelių muziką. Vėliau į pavakarę Vyrų choras išleido buvusį pirmininką P. Mažulį ir jo žmoną ir dvi dukreles į Kaliforniją apsigyventi.

Susėdo prie stalų visi dainininkai ir jų žmonos ir pakėlė tostą p. Mazuliams laimingai pasiekti savo kelionės tikslą.

Taipgi į Kaliforniją išvyko Stasys Kulvinskas, ilgametis choro dainininkas. Jis irgi buvo choristų pakviestas prie ilgojo stalo. Gailla, neatvyko.

SLA 77 kuopos valdybos rinkimai praėjo sklandžiai. Alfonsas Savickas, išbuvęs trejus metus iš eilės pirmininku, prašė jį paliuosuoti. Nauju pirm. išrinktas Jonas Petraitis, 48 metų dirbęs 77 kuopoje, buvęs jos organizatorius, finansų sekretorius ir pirmininkas, kurs ir vėl mielai sutiko būti. Finansų sekretorium apsiėmė būti senasis Petras Šernas; protokolų sekretorium dabartinė sekretorė p. Bubelienė. Izdininkas Sofija Misevičienė. Izdo globėju apsiėmė senasis William Labunskas. Atstovai į Am. Lietuvių Tarybą P. A. Deltuva, Petras Šernas, p. Labunskienė ir p. Savickienė. Graži reprezentacija.

SLA Centro Valdybos nominacijos praėjo ramiai, be agitacijų. Sekretorius perskaitė senosios Valdybos vardus ir norinčius būti nominuotais. Rezultatas rodo, kad daugumas balsų paduota už prezidentą P. Dargį ir izdininką N. Gugienę, taipgi už Mikuziūtę ir Dr. Biežį. Už kitus nređus balsai labai susiskaldė.

Kuopos pirmininkas Alfonsas Savickas pranešė, kad kitame susirinkime, atsiveikinant su senaisiais kuopos valdybos nariais ir naujienais užimant vietas, bus suruoštos vaishės. Todėl visi kuopos nariai kviečiami dalyvauti.

Zvalgas

Tampa-St. Petersburg, Fla.

— Šiuose saulėtuose ir iš tikrųjų gražuose miestuose gyvena apie 500 lietuvių, daugumoje vyresnio amžiaus — pensininkų. Čia veikia keliolika lietuviškųjų organizacijų. Kalbama net apie nuosavų namų įsigijimą. Žinoma teigia, kad šių apylinkių lietuvių eilėse yra trečdalis katalikų, trečdalis liberalų-sandaričių ir naujieniečių ir trečdalis raudonųjų — Maskvos šalininkų. Visuomeninėje veikloje jaučiamas didelis trūkumas inteligentinių pajėgų.

— Australietis dr. Fred. C. Schwarz š. m. lapkričio pabaigę ir gruodžio pradžioje televizijoje ir nemažoje St. Petersburgo salėje turėjo keletą antikomunistinių paskaitų. Susidomėjimas kalbomis buvo didelis.

Penktadienį, gruodžio 1 d. prelegentas kalbėjo apie komunistinę prievartą. Tarp pavyzdžių plačiai minėjo 1940 m. lapkričio mėn. vid. komisaro Guzevičiaus garsiąją 14 punktų instrukciją "Iškviudoti Lietuvoje kontrevoliucinį elementą", kurios pasekoje buvo užplanuota išgabenti Sibiran 700,000 lietuvių ir 1941 m. birželio 14 d. susipėta išvežti apie 40,000. Smulkiai analizavo kas būtų JAV, jei čia kada komunistai įsigalėtų. Per vieną vakarą paskaitininkui buvo sumesta apie 4,000 dol.

Dr. F. Schwarz panašias paskaitas turėjo Kalifornijoje ir numato aplankyti ir kitus JAV kraštus. Jo paskaitos praverstų New Yorke, Detroite, Chicagoje ir kituose didmiesčiuose.

— Dr. Domas Jasaitis, buvęs Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas, beveik 8 metai gyvena Tampoje ir dirba vietos valstybinę džiotos ligoninėje. Dr. ir p. Jasaitienė visai remia lietuvių vishomeninę veiklą.

— Jurgis Gribas — senas naujienietis ir SLA veikėjas baigia pasveikti po turėtos šį pavasarį operacijos. Sekančių metų pradžioje rengiasi švesti savo 70-

jų gimtadienį. Iš anksto linkime J. Gribei geros sveikatos ir ilgų metų.

Clearwater Beach, Fla.

— J. Maskoliūnas — 350 Coronado Dr., jau keliolika metų gyvena prie pat Meksikos jūros kranto nuosavoje rezidencijoje. Jis mielai savo patalpas dalinasi su tautiečiais ar šiaip vasarotojais. Yra knygų mėgėjas. Būdamas New Yorke ir Bridgeporte, Conn., keliuose knygynuose teiravosi Armonienės - Nasvyčio knygos — Palik ašaras Maskvoje, bet negavo. Prenumeruoja Naujienas.

ORLANDO, FLA.

Mirė Liudvikas Lietuvinkas

Lapkričio 21 d. mirė Liudvikas Lietuvinkas, kuris buvo žinomas kaip pats stambiausias lietuvių tarpe apelsinų plantacijos savininkas. Gimęs jis buvo Lietuvoje. Į Ameriką atvyko būdamas dar visai jaunas. Kurį laiką gyveno Baltimore, Md., kur dirbo įvairius darbus. Susitaupęs kiek pinigų, jis nutarė išbandyti savo laimę Floridoje. Prie Orlando įsigijo vaisių ūkį, kurį nuolat plėtė ir didino, pasidarydamas stambiausiu apelsinų ir kitokių vaisių sodų savininku lietuvių tarpe.

Lietuvinkas, palyginti, nebuvo labai senas, — gimęs 1894 m. Mirė jis po ilgos ir sunkios ligos. Palaidotas buvo su bažnytinėmis apeigomis. Pamaldos buvo laikomos St. James katalikų bažnyčioje.

Laidotuvėse teko ir man dalyvauti. Jos buvo gana kuklios. Lietuvių visai mažai tesimatė. Tai daugiausia buvo Lietuvių Amerikos piliečių klubo nariai iš Tampos. Mat, velionis tam klubui priklausė. Tačiau, matyti, pastaruoju laikų iš klubo buvo pasitraukęs, nes nebuvo iš klubo vainiko.

Po laidotuvių pasigirdo balsas: "Follow my Cadillac". Tuo

"kadilaku" važiuo kažkoks didelis ponas. Jis taip paspaudė "ant geso", kad tik dūmai nurūko.

Tai buvo pakvietimas sustoti Pinar Country klube, kuriam priklausė ir velionis. Kadangi iki to klubo buvo penkiolika mylių ir reikėjo pervaziuoti visą Orlando miestą, tai daugelis sukliuvo, nes trafikas buvo gana didelis. Nežinodami kur tas klubas yra, kai kurie palydovai atsiliko ir nebenuvažiuo į užprašytą vietą. Tampos pilietis

Negrai sudaro 24% gyventojų

Negrai Chicagoje jau sudaro 24 nuosimčius visų gyventojų. Jie sparčiai vystosi į vidurinę klasę, kuri "yra pasiryžusi gauti sau lygias teises, kaip įstatymai numato", pareiškė Edward Marciniak, Human Relations direktorius, kalbėdamas Palmer House, kur nėras Daley suteikė penkiems asmenims atžymėjimo raštus už žmonių santykių Chicagoje gerinimą.

Lėšos džiovai tyrinėti

Chicago Tuberkuliozės Institutas ir trys kitos institucijos paskyrė \$95,988 lėšų moksliniams tyrinėjimams kovos su džiova srityje. Iš tos sumos \$22,325 paskirti 7 tyrinėtojams asmeniška; iš jų vienas, E. M. K. Vaichulis, Illinois universiteto mikrobiologijos departamento mokytojas, gavo \$2,300.

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Čengylausi krovynų irankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOŽAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wilbrook 5-9209

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
Juozo Liūdžiaus Raštai
Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.
PETRONELĖS LIŪDŽIUVIENĖS
ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ
88 puslapiai. Kaina \$1.00.
Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigus tokiu adresu:
"NAUJENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems reikalams. Kūs turi susitaupes pinigų, las jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/4%
METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. V. r. g. 7-747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.L.C.

Knyga — geriausia dovana Kalėdoms
Tiems, kas nori Kalėdoms duoti geru dovanu, siūlome pasirinkti šias knygas:

1. Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 947 psl. \$10.00
2. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
3. Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 430 psl. \$7.50
4. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$5.50
5. Paulius Gaištonis, LIETUVIŲ LIAUDIEN MENAS, 301 psl. ir 174 piešiniai. \$8.50
6. Kipras Bialinis, PENKTIJI METAI, 592 psl. \$6.00
7. Dr. Antanas J. Gussas, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
8. Juozas Svaistas, PERAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
9. Antanas Baranauskas, THE FOREST OF ANYKSCIAI, N. Rastenio vertimas, 40 psl. \$2.00
10. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ \$5.00
11. J. Savickis, ŽEMĖ DEGA, 455 psl. \$4.50

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti pastu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba Money orderiu adresu:

"NAUJENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SPECIALUS PRIEŠKALĖDINIS IŠPARDAVIMAS

3 vienetų sofa, stalas dviem lentynom. Cocktail stalas ir dvi lempos — \$249.95 ir daugiau.

3 gabalų miegamasis setas, spyruoklinis matrasas su spyruokline dėže, 2 vanity lempos, 2 pagalvės ir parankus kilimas. Viskas už \$69.95

Pritraukiamos kėdės tikrai \$19.95

Radijai, spalvoty televizijų setai, Hi-Fi, gazo pečiai ir įvairiausios baldai.

Turime įvairiausių papuošalų Kalėdų dovanoms.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, savininkai.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirt. 9-9 val., antr. treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val.

NAUJENOS BOLSEVIKAMS YRA RAKSTIS JU AKYSE

Standard Federal's new being now under construction

1909 **INSURED** 1961

Taupykite STANDARD FEDERAL — Stipriausioje Chicagos Taupymo įstaigoje

Turtas \$80,000,000

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board FREE PARKING JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

KAZYS ŪKELIS PASAKOJA APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

XIX

*Ūkelis nuvažiuoja į kaimą, o jo
gimines išvarė dirbti*

— Be Juozo Mžeikos, tą vakarą pas mus atėjo jau berankis Baranuskas, Jurginiūtė ir Katkiūtė. Visi tai buvo mano kartos žmonės. Kartu augome, kartu dainuodavome ir pašokdavome. Man buvo pasakytos ir jų vyrų pavardės, bet dabariniu metu jos man išlydo. — toliau pasakoja iš Lietuvos sugrįžęs Kazys Ūkelis.

— Man buvo pasakyta, kad apylinkėje yra užsilikę dar keli mano amžiaus žmonės ir kad jie taip pat norėtų mane pamatyti. Visa tai buvo atidėta kitam vakarui, bet kitą vakarą mane Vartuose jau nebuvo. Jeigu jie vis dėlto atėjo pas mus, tai rado tuščią namą, nes palydovui buvo įsakyta mane pristatyti į Kauną. Pats savo ausimis girdėjau, kad palydovų vyresnysis įsakė laiku grįžti, nes „numatytas kitas maršutas ekskursantams“.

— Visos kelionės pats svarbiausias maršutas buvo iš Kauno į Vartus. Man labiausiai norėjosi pamatyti savo gimines, su jais pabūti, išsikalbėti ir savo akimis pamatyti, kaip jie gyvena. Bet giminiame savo kaime galėjau būti iš viso tik 30 valandų, įskaitant ir naktį. Parvažiuavau pirmadienio pavakare, o antradienį jau turėjau išvažiuoti. Tas laikas giminiame kaime buvo toks trumpas, kad dabar kartais net pradedu abejoti, ar iš tikrųjų aš ten buvau nuvažiuojęs, ar visa kelionė nebuvo tik sapnas...

*Neturėjo progos išsikalbėti su
artimaisiais*

— Palydovams įsakyta ve-

žioti mus po Lietuvą, nustatyti maršrutą, bet ten, kur norėtu-me ilgiau pasilikti, tai neleidžia. Pirmadienio naktį prisirinko pilna mūsų stuba, bet vis dėlto daug dar gyvų mano giminių negalėjo ateiti. Vieni nežinojo, jiems nebuvo pranešta, o kiti tą vakarą negalėjo ateiti. Turime giminių Gražiškiuose, Lankeliškiuose, Keturvalakiuose. Jų buvo išmėtytu buvusiuose apylinkės kaimuose, kaip Grajauskai, Vidgiriai, Kaukaniški, Liepilotai, Vinkšnupiai, Pasūdoniai, Skardupiai, Pagernavė, Kunigiškiai, Geisteriški, Vaizbumiški ir kiti.

— Esu tikras, kad ir jie, sužinoję apie mano apsilankymą, bus nepatenkinti, kad taip greitai išvažiuavau. Bet tas greitas išvažiuojimas ne nuo manęs priklausė. Jeigu tai būtų nuo manęs priklausę, tai Bartininkuose būčiau išbuvęs 30 dienų, o ne 30 valandų. Man būtų norėjusi ne vien su jais pasikalbėti, bet kai kurias vietas ir aplankyti. Man būtų norėjusi pamatyti, kaip jie gyvena, koki jį namai, kokios virtuvės, koks maistas... Man neleidė to padaryti.

— Teisybę pasakius, kaip dabar pagalvoju, tai ne tik tolimesnių giminių nemačiau, bet ir su pačiais artimaisiais neturėjau progos išsikalbėti. Parvažiuavau vėlai. Be to, smarkiai lijo. Lietus tiksliai vakare kiek apstojo. Vakare prisirinko pilnas namas. Kada su daugeliu kalbi, tai beveik su nieku nekalbi. Tada gali kalbėti tik apie bendrus dalykus. Visi klausia, o dažnai visi ir atsakinėja. Kai daug žmonių, tai tada ir klausimai menka-

Diplomatinis automobilis įvažiuoja į Rytų Vokietijos zoną pro savotišką skylę Berlyno geležinėje sienoje.

verčiai pasidaro. Jeigu aš ko paklausdavau, tai gaudavau kelis atsakymus, dažnai skirtingus.

— Ant rytojaus pasitaikė graži diena. Bet tą dieną visi darbingieji išrūko į darbą. Kaip jie tą žinią gavo, kas jiems pasakė — nežinau. Bet iš ryto, vos saulei pakilus — visi išėjo dirbti. Visi dirbo kolchoze, arba kaip jie dabar vadina — kolūkyje. O ten su darbu байкi krešti negali. Jiems liepė — tai turi ir vykti. Jeigu kuris apleidžia darbo dieną, tai vėliau jis baudžiamas... Mano giminės, matyti, yra pareigingi, darbo dienos nemori praleisti, tai ryte ir išėjo į kolchozą.

— Labai norėčiau, dėde, su Jumis pasikalbėti, bet negaliu. Iš kolūkio mums liepė šiandien ateiti į darbą, — tarė sesers dukterė ir išėjo į Rasius. Ką jie ten galėjo daryti — neturiu jokios nuovokos. Kelias dienas lijo, laukai šlapi, rugiai šlapi. Vyrai dar ankščiau išėjo, negu moterys.

— Mano sesuo, kaip jau minėjau, nesulaukusi manęs sekmdienį, pirmadienį išvažiuojo į Kauną su manim pasimatyti. Ji tiksliai po pietų grįžo. Trumpai, parvažiuavau į namus, o žmonės, su kuriais norėjau plačiau išsikalbėti, arba buvo išvažiuavę arba darban išvaryti.

*Žiauri kolchozo viršininko
širdis*

— Sesers vaikai pranešė kolchozo vadovybei, kad iš Amerikos yra atvažiuojęs jų dėdė, kad jis bus tiksliai vieną dieną, ir kad jie norėtų su svečiu pasikalbėti... Ką kolchozo vadovybė jiems pasakė — nežinau. Man apie tai nei žodžio neprasitarė, bet iš darbo jų neatleido. Kolchoze jie turėjo dirbti visą dieną.

— Esu tikras, kad Amerikoje, šioje kapitalistinėje Amerikoje, kur „žiaurūs kapitalistai be jokio pasigalėjimo išnaudoja darbininkus“, kur įvesta „baisi išnaudojimo sistema“, kur kontroliuojama kiekviena darbininko valanda ir stengiamasi „iščiulpti paskutinius darbininko syvus“, panašiu atveju, jei atvažiuotų 50 metų nematytas dėdė ir jei būtų žinoma, kad jis tą pačią dieną turės išvažiuoti, to „žiauraus kapitalisto“ širdis vis dėlto būtų nors minutėi suminkštėjusi ir leidusi vaikams tą dieną pabūti su dėde. Nesuminkštėjo širdis Rasių kolchozo viršininko. Jis liepė jiems ateiti į darbą...

— Ir kas įdomiausia, nei vienam kolchoziniui neatėjo į galvą mintis to viršininko nepaklaustyti...

(Bus daugiau)

IŠSIGANDO SAVO IŠRADIMO

Vienas žymiausių atominės bombos išradėjų ieško būdų kaip pasaulį išgelbėti nuo atominio karo.

Dr. Leo Szilard, vienas žymiausių Amerikos atominio mokslininkų, Chicagos universiteto Enrico Fermi branduolinių studijų instituto direktorius, dabar vadovauja mokslininkų grupei, kuri siekianti visiems laikams panaikinti karus, įgyvendinti nusiginklavimą ir sutvarkyti Europą. Tai esanti vienintelė priemonė žmonijai išsigelbėti. „Asmeniškai aš tikiu, kad mūsų viltys išgyventi ateinančius 10 metų be karo yra labai menkos“, pasakė dr. Szilard, kuris yra vienas iš atominės bombos „tėvų“. Dabar jis pats tvirtina, kad „totalinis atominis karas tarp JAV ir Sovietų Rusijos būtų žmogžudystė ir savizudystė“... „Ir, jei patys žmonės nesukils prieš dabartinę valstybių raidą, visuotinė žmogžudystė ir savizudystė bus ir dar ankščiau išėjo, negu žmonijos likimas“...

Koks likimas mūsų visų laukia?

Kalbėdamas universiteto Mandel Hall auditorijoje sausakimšai prisirinkusiai miniai studentų, mokslininkų ir intelektualų, profesorius Szilard pareiškė: „Per eilę metų jūs turėjote progą stebėti, kaip mes kaip tauta reaguojame į Rusijos veiksmus ir kaip rusai kaip tauta reaguoja į mūsų veiksmus. Karas tikrai pasidarytų neišvengiamas, jei nebebūtų galima pakeisti tos elgsenos, kurios šiuo metu laikosi Amerika ir Rusija“. Pats jau kelintą kartą guldytas ligoninėje ir sergas vėžiu, šis 63 metų mokslininkas šiandien prisipažįsta, kad jo visa prigimtis baiminasi likimo, kuris, atrodo, visų mūsų laukia. Ką gi gali žmogus daryti?

Kadangi amerikiečiai negali pakeisti valdžios ir tvarkos Ru-

sijoje, tai, anot Dr. Szilard, amerikiečiai turi keisti savo valdžios nusistatymą Rusijos ir šaltjo karo atžvilgiu. Tada, gal būt, išsuktų ir panašų pakitimą pačioje Rusijoje ir pagaliau šaltjo karo įtampa gal atslūgs, svažija žmogus, kurs yra vienas iš kaltininkų, išradusių pragaštingiausių ginklų, kuriam žmogus kaip toks nėra priaugęs ir gali juo pats nusizudyti ir visą gyvybę žemėje išzudyti.

Siūlo vienašališkus
pasizadėjimus

Szilard siūlo Amerikai imtis vienašališkų žygių, būtent, pasizadėti, kad Amerika nevertos strateginiams bombardavimams atominėmis nei TNT bombų, jei Rusija neužpuls jos miestų ar bazių, pasiskelbti, kad esant reikalui pavartoti atominės bombos prieš kariuomenę fronte, Amerika jas naudos tik savo pusėje, prieškarinėse ribose, kaip apsigynimo priemonę, ir dar paskelbti, kad visos atominės bombos ir jų gabenimo priemonės pasiliks Amerikos rankose ir kad nebus duodamos NATO organizacijai, Vokietijai, nei kuriai kitai NATO valstybei.

Vienintelė tikriausia priemonė
Nclabai pasitįkėdamas savo

siūlomuoju receptu. Szilard toliau sako, kad vienintelė viltis yra suorganizuoti sąjūdį už višišku karų panaikinimą. „Frontinė ataka prieš patį karą yra vienintelis būdas bombos problemai spręsti“, pareiškė jis. Problema, kuri grėšia pasauliui, negali kitaip būti išspręsta, kaip tik višišku karų panaikinimu, niekas kitas negelbės. „Bombų išbandymų ir nuo bombų slėptuvių klausimai yra tik antareibiai dalykai. Jie yra tik bėdos simptomai, o ne jos priežastys“.

Kalbėtojas prašė per Kalėdas apsigalvoti, o po Kalėdų pradėti organizuoti sąjūdį už karų panaikinimą, pasizadant mokėti po 2 nuosimčių savo pajamų tam sąjūdžiui finansuoti...

J. P.

Jeigu nori sužinoti naujau-
sias ir tikriausias žinias, kas de-
dasi pasaulyje ir okupuotoje
Lietuvoje — skaityk dienraštį
„Naujienas“.

Jūsų artimieji ilgiausią minės Kalėdų dovana, jei įteiksite jiems SLA gyvybės apdraudimo sertifikatą.

KREIPTIS Į

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

ARBA Į

S. L. A. RASTINĖ CHICAGOJ

2549 W. 71st St. — Tel. PR 6-3140

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, minėdamas savo 75 metų sukaktį, sumažino 10% savo apdraudų kainas nuo non-medical lentelės paskelbtų mokesčių. Pasinaudokite šia nuolaide, apsidrauskite šiandien, nes rytoj gali būti vėlu.

NUFOTOGRAFUOSIME JŪSŲ VAIKĄ SU KALĖDŲ SENELIU,

ten pat duosime jam tą fotografiją ir dar įteiksime dovanų vaikams, atėjusiems į mūsų įstaigą su savo tėvais šeštadienį, gruodžio 9 ar 16 dienomis nuo 9 val. ryto iki 12 val. vidudienį. Už visa tai nieko nereikės mokėti. Tai bus mūsų kalėdinė dovana jauniems.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

47 and ROCKWELL STREET

GRAZIŲ LIETUVIŠKŲ IR ANGLIŠKŲ KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ

Galite nusipirkti „Naujienų“ ofise
arba užsisakyti paštu.

„Laisvės Varpų“ dvylikos atvirukų

rinkinio kaina \$3.00

Dešimt atvirukų rinkinio kaina . . . \$1.00

Dvylikos atvirukų rinkinio kaina . . . \$1.00

Užsakant paštu reikia pridėti 25 centus
persiuntimo išlaidoms.

„NAUJIENOS“,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR

SAUGUS BŪDAS

TAUPTYTI

CURRENT

Dividend Rate

4 1/2%
per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL
SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: HYmarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000
by the Agency of the United
States Government.

* Universal Investment
Share Account

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prieinamiausias sąlygas paskolų applicantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje. Taupytojų patogumui: naujaisi įrengimai, du dideli kiemai automobiliams (vienas įvažiuojamas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigų taupantiems nariams.

KVIEČIAME.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Avenue

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL, Jr. — President

JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100.
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$15.00
pusei metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$18.00
pusei metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsienioose
metams \$16.00
pusei metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

APŽVALGA

JAV UŽ SUVIENYTA KONGA

Kad būtų pilnas aiškumas, kaip Jungtinės Valstybės yra nusistačiusios Kongo klausimu, valstybės sekretorius Dean Rusk pereitą penktadienį pareiškė, jog Katanga turi būti "integruota" (padaryta neatskiriama dalimi) drauge su likusioju Kongo, nes antraip Kongo kils pilietinis karas ir įsibraus komunistai.

SUGRIUVĘ NAMUKAI LIETUVOJE

Komunistas J. Siurba, apilankęs su turistų grupe bolševikų okupuotą Lietuvą, rašo "Laisvėje":

"Didžiausias butų trūkumas yra miestuose. Bet kaime, kolūkiuose irgi dar nemažai žmonių turi gyventi senose namuose, sukrypsiosiose bakūzėse. O tų bakūželių, tų į žemę nusmegusių, sukrypsusių namukų matosi ne tik kaime, bet ir miestuose ir miesteliuose. Tai vis ženkliai Lietuvos atsilikimo, liėkanos iš carizmo ir buržuazijos laikų".

Laivyno fotografas James McDermott po penkių mėnesių plaukiojimo ledlaužiu Arktikoje, susitinka Seattle (Wash.) su savo dukrele Pamela, kuri, matyti, nelabai tesidžiaugia savo apžėlusiu tėveliu.

Nauja Nusiginklavimo Komisija

New Yorke vyriausias Amerikos delegatas Jungtiniams Tautoms, ambasadorius Adlai E. Stevenson, ir Sovietų Sąjungos delegatas Valerian A. Zorin susitarė, kad būtų sudaryta nauja Jungtinių Tautų Nusiginklavimo Komisija iš 18 tautų atstovų. Jos sąstatą dar turės patvirtinti valstybės sekretorius Dean Rusk ir prezidentas John F. Kennedy; paskui turės ją formaliai išrinkti JT pilnatinės susirinkimas, t. y. visi 103 JT nariai.

Reikia tikėtis, kad Stevensono - Zorino planas bus priimtas. Tada naujoji Nusiginklavimo Komisija pradės iš naujo svarstyti Amerikos, Rusijos ir kitų tautų pasiūlymus nusiginklavimo klausimu. Ar tie svarstymai duos kokių vasių, parodys ateitis.

Iki šiol susitarti tuo klausimu su Rusija nesisekė. Viena nusiginklavimo komisija veikė Londone, turėjo daugybę posėdžių, bet iš to nieko neišėjo. Pagaliau, Maskva pareikalavo, kad komisija būtų perorganizuota "lygybės pagrindu": 5 atstovai iš Vakarų pusės, 5 iš sovietų bloko. Tačiau nieko nenuveikė ir ši 10 narių komisija. Pereitų metų birželio mėn. sovietų atstovai iš jos pasitraukė ir daugiau į komisiją nebeįėjo.

LAISKAS IS SIBIRO

Iš Veneceolos Lietuvos Savivalpos Bendruomenės
Caracas Apyrinkės Valdybos Leidinio Atgarsiai Nr. 4

Dovanok, kad nesusiūsiu šiuo greit atsakyti. Svarbiausia tam priežastis, kad šį laiką aš vis maniau pakeisti gyvenimo vietą — grįžti Lietuvon, ir tada Tau parašyti, bet vis taip ir nesiryžau kilti iš vietos. Trumpam buvau nuvažiavęs į Lietuvą, bet man ten nelabai bėpatiko. Lietuvoj mano amžiaus žmonės virto tikrais "stambeldžiais". Bobutės pradeda vaikams mokyti poterius, nešioti kryželį, varo sekmadieniais į bažnyčią ir t. t. O jaunimas sunkiai persiima komunistine morale ir labiau linkęs į "gangsterizmą". Bet kaip ten bebūtų, vis dėlto ir čia gerokai atsibodo ir norisi grįžti...

AUKOS

Chicago Lietuvos Tarybai
Ankos žiauriosius birželio 1941 m. įvykius minint (1961 m.)

Po \$5.00 — J. Blažys, kun. J. Pauperas, Pudinaitis, Pupalai, J. G. Juška ir Valdis.
Po \$3.00 — Dr. Bartkus.
Po \$2.00 — Ign. Andrasaitis, Z. Balzaras, J. Gradinskas, Geštautas, J. Dainauskas, Ivanauskas, Juknevičius, Turčinskas, K. Jasena, Valys, A. Vičus, J. Smilgevičius, Gaida Visockytė ir X. Y.

Organizacijos

Po \$25.00 — Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Fed. Chicago Apskritis, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Komitetas, Lietuvių Kėstucio Pešalpos Klubas, Lithuanian Chamber of Commerce, Illinois, Marquette Park Lietuvių Nmaų Savin. D-ja.
Po \$20.00 — Amerikos Lietuvių Socialdemokratų 4 kuopa, Krikščionių Demokratų Chicago skyrius.
Po \$15.00 — Lietuvių Zagarės Klubas ir American Lithuanian Citizen Club.
Po \$10.00 — Buv. Lietuvos Policijos Tarnautojų Klubas, Lietuvių Bendruomenės Gage Parko Apyl., Erzvilko Draugiškasis Klubas, Garfield Park Lithuanian Benefit Club, Lietuvių Moterų D-ja "Apšvieta", Lietuvos šaulių S-gos Trentyje Chicago Kuopa, Krakiečių Draugiškasis Klubas, Lietuvos Ūkininko Draugija, SLA 226 kuopa, SLA 322 kuopa, Teisybės Myletojų Draugija ir žemaičių Kultūros klubas.
Po \$5.00 — Draugystė Lietuvos Kareivių, Lietuvos Profeso-

Organizacijos

Po \$1.00 — Avizienis, Andrijauskas, Bagdonas, Bertūnas, Butrimienė, Binkis, Budrys, Bukaveckas, Dambrauskas, Demereckas, Grybauskas, Jakštys, Janukaitis, Kareiva, Kukeckas, Kripkauskas, Kasakaitytė, Kasakaitytė, Liekus, Mockevičius, Morkevičius, Malinauskas, Monkus, Noreika, Rumsa, Rugis, Masulis, Meilus, Sabūnas, Srolija, Tornau, L. Sp., X. Y. ir X. Y.
Viso \$95.00.
Ankos Lietuvos laisvimo reikalams Chicago Lietuvos Tarybos Konferencijos metu 22 d. spalio 1961 m. Jaunimo Centre.

Projektuojamos naujos komisijos sąstatas kitoks. Prie 10' buvusį jos narių stūdoma pridėti dar 8, būtent: Indijos ir Burmos atstovus, kad jie atstovautų Azijai; Jungtinės Arabų Respublikos atstovą — Viduriniams Rytams atstovauti; Nigerijos ir Etiopijos atstovus — Afrikai; Meksikos ir Brazilijos atstovus — Lotynų Amerikai; ir Švedijos atstovą — Europai.

Kaip matome, šis planas yra pagrįstas geografinių sričių atstovavimo principu. Įeina į jį, žinoma, ir politinis elementas. Zorinas pvz. reikalavo, kad Lotynų Amerikai atstovautų Meksika ir Brazilija, kurios tarptautinėje politikoje dažnai pasipriešina JAV pozicijai. Bet Stevenonas Afrikai atstovauti komisijoje parinko Nigeriją ir Etiopiją, kurios linksta labiau Vakarų pusėn.

Aplamai naujas Nusiginklavimo Komisijos sąstatas yra Vakarams palankesnis, negu pirmesnioji 5:5 kombinacija. Palyginti su perėjais metais, jėgų santykis tarptautinėje plotmėje pasiviro Vakarų naudai.

Bet ta komisija bus tikrai "forumas" nusiginklavimo problemai diskutuoti. Jei sovietų atstovai elgsis, kaip iki šiol kad elgėsi, darydami obstrukciją ilgomis propagandos kalbomis, tai bus tik laiko gaisminas tušties ginčams.

Tačiau nusiginklavimo klausimas turės būt anksčiau ar vėliau kokių nors būdu išspręstas. Apsiginklavimo našta tolyn darosi vis sunkesnė ir sunkesnė visoms

Organizacijos

Po \$5.00 — J. Blažys, kun. J. Pauperas, Pudinaitis, Pupalai, J. G. Juška ir Valdis.
Po \$3.00 — Dr. Bartkus.
Po \$2.00 — Ign. Andrasaitis, Z. Balzaras, J. Gradinskas, Geštautas, J. Dainauskas, Ivanauskas, Juknevičius, Turčinskas, K. Jasena, Valys, A. Vičus, J. Smilgevičius, Gaida Visockytė ir X. Y.

Organizacijos

Po \$25.00 — Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Fed. Chicago Apskritis, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Komitetas, Lietuvių Kėstucio Pešalpos Klubas, Lithuanian Chamber of Commerce, Illinois, Marquette Park Lietuvių Nmaų Savin. D-ja.
Po \$20.00 — Amerikos Lietuvių Socialdemokratų 4 kuopa, Krikščionių Demokratų Chicago skyrius.
Po \$15.00 — Lietuvių Zagarės Klubas ir American Lithuanian Citizen Club.
Po \$10.00 — Buv. Lietuvos Policijos Tarnautojų Klubas, Lietuvių Bendruomenės Gage Parko Apyl., Erzvilko Draugiškasis Klubas, Garfield Park Lithuanian Benefit Club, Lietuvių Moterų D-ja "Apšvieta", Lietuvos šaulių S-gos Trentyje Chicago Kuopa, Krakiečių Draugiškasis Klubas, Lietuvos Ūkininko Draugija, SLA 226 kuopa, SLA 322 kuopa, Teisybės Myletojų Draugija ir žemaičių Kultūros klubas.
Po \$5.00 — Draugystė Lietuvos Kareivių, Lietuvos Profeso-

PETRAS RUSECKAS

Baudžiava

KAS GI BUVO TOJI BAUDŽIAVA

23. Kasmėt Rietave buvo rengiama gyvulių ir auginių paroda su dovanomis. Apie mokyklą, ligoninę ir p., jau pirmiau buvo rašyta. Netoli miestelio buvo įrengtas pažydingas ūkis. Rietavo dvare buvo laukinių žvėrių parkas).
2) Instigatoriais seniau buvo vadinami prokurorai, kitaip tariant, valstybės ar šiaip kieno nors teisiniai reikalų gynėjai. Taigi Oginskis, kaip matome, turėjo savo aukštus valdininkus instigatorius, kuriuos šiandien vadintume juriskonsultais.
3) Valsėčius viršaitis vadinosi vaitais. Visas valsėčius buvo suskirstytas į lovas, kurias valdė lovininkai. Vienoje lovoje buvo keli kaimai. Bet kitur būdavo ir kitaip: vaitais vadindavo dvaro darbų prižiūrėtojus ir p.
4) Kliūvaiciais buvo vadinami žemesnieji rusų policininkai; prieš karą jie buvo vadinami uridininkais. Aišku, jog Oginskis savo mūžiniškuose dvaruose laikė ir savo policiją.
5) Vien Kauno gub. pavainikių gimė: 1843 m. 772 arba 2,63% visų gimusiųjų,

1853 m. 2097 arba 5,53%, 1863 m. 1728 arba 4,05%, 1873 m. 2446 arba 5,3%, 1883 m. 2090 arba 4,2%, 1913 m. 2180 arba 4,8%. Nepriklausomybės laikais vien. D. Lietuvoje pavainikių gimė: 1922 m. 3211 arba 5,9%, 1933 m. 4127 arba 6,9%. Taigi šių dienų pavainikių nuosimtis, sulyginus jį su baudžiaus gadinės nuosimčių, pav., 1853 metų, yra mažai kuo padidėjęs. Bet baudžiaus laikais moterys nežinojo jokių "apsisaugojimo priemonių" bei dirbtinų persileidimų (abortų), todėl baudžiaus gadinės moterų santūrumas bei dorovė buvo nepalyginamai didesnė, negu šių dienų Lietuvos moterų.
Išidėmėtinai kun. J. Vitkaus žodžiai straipsnyje: „Baudžiaus laikai Plungės valsčiuje“: „Merginų nuvainikavimai pasitaikydavo dažniausiai ten, kame patys dvarininkai ar jų dvariškaiai būdavo pavalėdė“, bet „jaunuomenė, gal dėl to, jog buvo kietose rankose ir sunkiais darbais apkrauta, dorai gyveno“.
6) Skaitydami apie baudžiaus žiaurumus, vis dėlto, turime turėti galvoje, jog juo senesni laikai, tuo žmonės, žmonių papročiai ir p. buvo šurkštesni, žiauresni. Šurkštumas, žiaurumas reiškesi ne tik dvarininkų su baudžiauninkais santykiuose, bet ir apskritai visame gyvenime. Ryškėtuomet buvo svarbi priemonė įvairiems nesupratimams aiškinti, tikriems ar tariamiems — nusikaltėliams taisyti, kitiems

valdyti, net vaikams bei jaunimui ankletė ir p., nes kitų priemonių nė nežinojo. Štai, pav., kokioms buvo Varnių kunigų seminarijos profesorių teisės ir kaip jie elgdavosi su savo mokiniais klierikais tada, kai toje seminarijoje mokėsi 1816 — 1821 m. klierikas Motiejus Valančius, būsimas garsus žemaičių vyskupas:
„Profesoriai turėjo teisės būti mokinių teisėjais ir budeliais — rašo savo atsiminimuose vyskupas Valančius). Kiekvienas profesorius buvo viešpats, neprivalęs niekam atsiskaitinėti. Nė vienas mokiny, nors kažin kaip gerai buvo išmokes, kas užduota, negalėjo būti tikras, jog jo mokykloje nenuplaks, nes tai priderėjo ne nuo to, moki ar nemoki, bet nuo to, piktas ar nepiktas bus komunistas“.
Seminarijoje buvo pasenęs vienuolis profesorius kun. Klimavičius, kuriam buvo įsipykęs mokytojavimas ir todėl nepakęsdavo klierikų ir labai žiauriai su jais elgdavosi. Štai tų Klimavičiaus žiaurumų pavyzdys:
„Taip išvarė į vidurį 24 „studentus“, ištrankė iš už aulo būžną ir pliekė, pliekė be galo. Kilo klasėje šauksmas ir verksmas. Klimavičius beždudamas priėjo ir išbėgo iš klasės, nė pamokos nepažymėjęs. Klasėje buvo 86 mokiniai ir visi drebėjo, nes liūtas draskė. Aš šiuo kartu išlikau, nes nebuvau pavėjus“.
„Tačiau visi profesoriai, nors tokį ga-

lia turėjo, žmoniskai elgdavosi su mumis...“ — rašo toliau Valančius. — O iš šio posaki galima padaryti išvadą jog žiaurumą ir tais laikais pareiškėdavo tik žmonės su ypatingais polinkiais į žiaurumą ir ypač prieš tuos, kurie niekam negalėjo pasiskusti ar šiaip savo teises ginti, nes, pav., seminarijos mokiniai rado galimybės profesorių Klimavičių už jo žiaurumus iš seminarijos pašalinti. Baudžiauninkai jokios galimybės gintis neturėjo ir buvo jų visiškai bejėgės ankos, taip lygiai beveik nebuvo kas ir dvarininkų žiaurumą stabdo.
7) Baudžiauninkai, norėdami susituokti, turėjo gauti iš pono leidimą, nes be leidimo, einant įstatymais, kunigas nesutuokdavo. Taip lygiai kunigas išduodavo dvarininkui liudymą, jog, einant kanoniškoms (bažnytinėms) teisėms, nėra kliūčių jauniesiems tuoktis ir jaunieji per egzaminus parodė užtektiną tikybės žinojimą ir atliko išpažintį. Einant įstatymais, dvarininkai negalėjo versti baudžiauninką vesti netinkamą sau moterį ar baudžiauninkei tekėti už netinkamo vyro, bet kadangi baudžiauninkai, irgi einant įstatymais, be dvarininko leidimo negalėjo būti sutuokiami, todėl baudžiauninkų vedyboms visiškai priklausė nuo dvarininkų vaifos.
Karališkieji valstiečiai leidimus turėdavo išimti iš savo dvaro ūkvedžio ir iš kaimo bendruomenės, prie kurios priklausė

se. Todėl leidimai kartais būdavo gana sudėtingi, nes pareidavo nuo kelių asmenų.
„Baudžiaus“ Rėdakcijoje yra kelių metų Pašvitinio parapijos (šaulių ap.) įvairių privatinio ir valdzios dvarų leidimų baudžiauninkų vedyboms ir kunigų liudymų. Leidimai bei liudymai rašyti lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir lotyniškai. Lietuviškai vos tik ant vieno leidimo padarytas priedas užsakoms. Porą iš tų liudymų mes čia, išvertę, paduodame:
„Liudymas. Pašvitinio valstiečių bendruomenės valdyba duoda šį liudymą valdzios dvaro valstieči Eleonorai Eidukeitei, jog jai leidžiama ištekti už dvarininko Chyroso valstiečio Stasio Šulco ir jog iš valdybos pusės jokių kliūčių tam nėra. Liudymas patvirtinamas atitinkamu parašu ir valdzios antspauda. 1846 metų lapkričio 9 d. Pašvitinio miestelis. Valstiečių bendruomenės viršaitis F. Kasulevičius. Raštininkas F. Mažonovičius“.
„1846 m. lapkričio 9 d. Šiuo raštu pažymiu, jog mano valstiečiui Stasiui Matuziui arba Šulcui leidžiama vesti ir tai patvirtinu. Data aukščiaui nurodyta. Bobilai. Dionizas Chiroš“.
Ant leidimo Antanui Litytanskiui iš Sodeliškių km. Pašvitinio v. su Gudelių km. Pašvitinio v. Juze Vaitekūnaite užrašyta lietuviškai:
(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite "N A U J I E N A S"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: Prospect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Village 8-6068
1 Madison St., Oak Park, arba
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
Namų tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradi. nuo 1-5, treči. ir šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
NERVŲ - SMEGENU LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: Beverly 8-2444

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-9:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadienį uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treči. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: POrsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArdens 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir seštadienį, 2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treči. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta, Seštadieniais 12-4 v. popiet

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatšiliepi, saukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 So. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmadi., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 popiet, antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2296
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius prima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmadi., antradi., trečiadi. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

ALVITAS

Alvitas yra mažas bažnyt-kaimis apie 7 kilometrų nuo Vilkaviškio. Tačiau nebuvo tokio suvalkiečio, kurs nebūtų žinojęs Alvito, ir nebuvo tokios šeimos, kurios nors vienas narys nebūtų buvęs Alvite. Alvite būdavo šventos Onos atšaidai, o ta alvitinė Ona buvo daugiau negu pusiau stebuklinga. Tad žmonės visokių būdų būdavo, ypač sergantieji, per tuos atšaidus padarydavo apžadus ir nuo tada kasmet keldavosi į Alvitą, į karbonkas variokų ir sidabriniokių mesti. Taip jie primedavo pilnas karbonkas.

Ar kas iš jų pasveiko, neteko girdėti, bet kad Alvito klebonui čjo į sveikatą, nė girdėti nereikėjo. Mat, šventos Onos atšaidai būdavo pačiame gražiausiame vasaros laike, liepos 26 dieną. Vyšnios jau būdavo prinokusios, ansktybieji rugiai jau pradėdami kirsti, o ir vasariniai obuoliai jau būdavo išsirpę. Tai buvo pats vasaros gražumas, vaisių sultingumas, dėlto ir atšaidai būdavo bene visoje Suvalkų žemėje didžiausi.

Ubagų ta proga į Alvitą prisirinkdavo iš tolimiausių apylinkių. Vieni poteriaudavo lietuviškai, kiti giedodavo lenkiškai. Vienas ubagas, kelnių kišką pasiraityjęs, koją buvo kapota jaučio mėsa apdėjęs, kad labiau geraširdžius suminkštintų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 nuo 1-8 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir seštadienį.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 3 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 2 p. p.

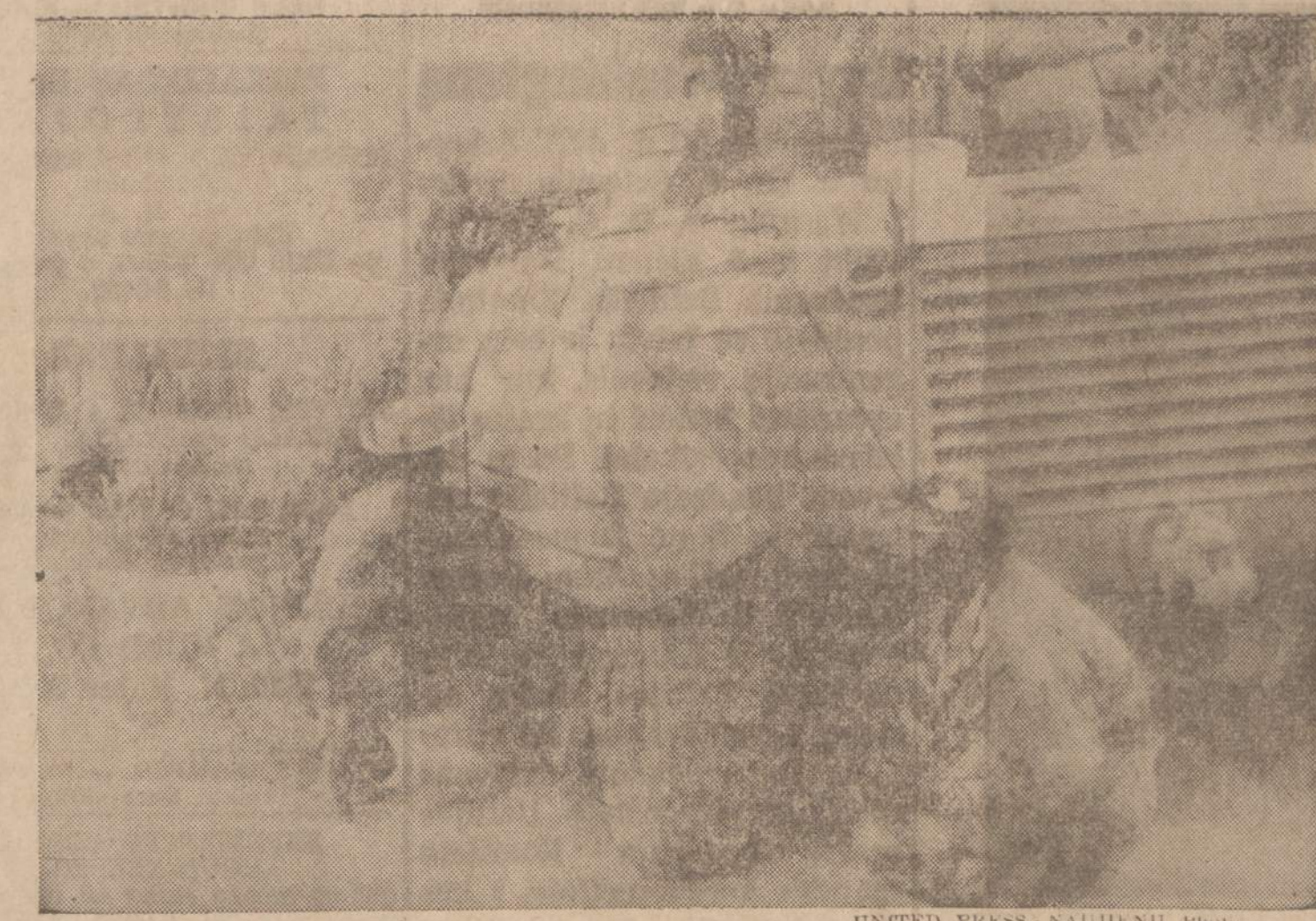
GRADINSKAS
NUSTEBSITE:
didelis dovanų pasirinkimas, žemos kainos.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Frontier 6-1998
Ligi Kalėdų atdara ir sekmadieniais nuo 11-4 val.

MOVING
Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Lėidimai - Pina aprausta ZEMA KAINA R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Seštadienį nuo 8 iki 9:30 val. ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarųskos: pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 28, ILL.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

Katagos kareiviai už šarvoto sunkvežimio slepiasi nuo Jungtinių Tautų artilerijos ugnies prie Elisabethville, Katangoje. Amerikos transportiniai lėktuvai atgabeno 400 etiopių ir airių kareivius JT jėgoms sustiprinti.

lirtų. Žinoma, matydami tokias žaizdas, žmonės iš paskutiniųjų meta pinigą į kepurę. Mat, visokių makliorių suėdavo.

Vėliau alvitinė šventa Ona susilaukė dviejų konkurenčių, bei Griškabudyje, tačiau nė dvi kartu nieko negalėjo alvitiškių padaryti, nes jos biznis jau iš senų laikų buvo plačiai išgarsintas ir konkurencija nebegalėjo pakentėti. Be to, Alvito bažnyčia buvo pastatyta prie pat ežero kranto, o kadangi visoje vakarinėje Suvalkijoje ežerų nebuvo, tai žmonės atvažiuodavo ir ežerų pasidžiaugti. Nemačiusiems didesnio vandens, mums Alvito ežeras atrodėdavo tikra jūra! Lyginant su Dzikijos ežerais - Metelių, Duscės ir Daugų - Alvito ežerėlis buvo tik "sodžėla", bet yra sakoma, kad biednais žmogui ir šuo drigantas.

Kitoj pusėj ežero buvo Alvito dvaras. Žinoma, tam dvarui ir ežeras priklausė. Dvaro ponas ežerą buvo priveisęs karpių. Žmonės girdavo, kad karpiai esą labai skanios žuvis, bet ponas niekam nelėisidavo žuvauti, tai ir karpių neteko paragauti. Tiesa, dvaro moteris tame ežere žiemos metu skalbdavo žuigtą, kuriam išplauti storame lede iškirsdavo eketę. Karpiai puldavo prie eketės skylės atsigausti šviežiu oru, tai moteris sūtdodavo kultuve per galvą ir karpių išskalbinius sūvyniojusios net namo parsinėsdavo.

Truputis apie Alvito bažnyčią. Bažnyčia bokšte turėjo tik vieną varpą ir apie tą varpą žmonės buvo sukūrę legendą. Sakydavo, kad kadaise buvę du varpai. Likęs tik vienas, nes antrąjį beveizant per užšaltusį ežerą ledas įlūžęs ir varpas nugrimzdęs. Buvęs į ežero dugną nuleistas naras, kad varpą iškeltų, bet naras grįžęs be varpo ir pareiškęs, kad ant varpo sėdinti kažkokia moteriškė ir jo neprileidusi. Buvę kalbama, kad tik kai varpas Alvito bažnyčios bokšte suskamba, tai anas ežero dugne atšliepia: "Brolau, skendau, brolau, skendau..."

Iš tikrųjų varpo garsas girdėdavosi tartum iš ežero. Mat, skambančio varpo garsas atsimušdavo kitapus ežero į dvaro pastatus ir vėl grįždavo, o kas nežino, kokie geri legendų meistrai yra lietuviai.

Tai galima sakyti, kad Lietuva yra ne vien dainų šalis. Lietuva ir legendų šalis.

ST. PETERSBURG, FL.
Naujas klubas

Naujai susiorganizavęs Amerikos Lithuanian Club (Amerikos lietuvių klubas) laikė savo pirmą steigiamąjį susirinkimą lapkričio 26 d. K. ir D. Štaupų rezidencijoje. Susirinkimams buvo labai sėkmingas. Nariais įsirašė per 40 asmenų, užsimokėdami mokesčius (vieną dolerį per metus). Valdyba kitiems metams išrinkta tokia: pirmininku L. Čepelis, vicepirmin. K. Štaupas, raštininku ponis Karnis, išdinininku Albinas Karnis, o direktoriais Povilas Karaliūnas, P. Dauparas ir M. Tribulienė.

Klubo tikslai nustatyti tokie: palaikyti gerus santykius tarp vietos lietuvių, teikti informaciją lietuviams, kurie atvyksta čia atostogauti arba apsigyventi ir įsikurti (išgityti namelius). Pats klubas planuoja ilgainiui įsigyti svetainiukę, kur galėtų susirinkti St. Petersburgė gyvenę lietuviai.

A + A
WILLIAM GUDAITIS
Gyveno 7133 So. Spaulding Ave.
Mirė 1961 m. gruodžio 9 d. 3:45 val. popiet, sulaukęs 93 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Iglavos kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.
Paliko našlidę sūnus Frank, marti Anna, dukte Helen Reed, žentas Charles, mirusio sūnaus žmona Sophie Gudaitis, keturi anūkai, penki proanūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Petkus Marquette Park koplyčioje, 2533 West 71st Street.
Trečiadienį, gruodžio 13 dieną 10:30 val. rytą bus lydimas iš koplyčios į Švento Andrijaono parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. William Gudaitis giminės, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikimą.
Našlidę lieka: Sūnus, marčios, dukte, anūkai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. GR 6-2345.

kimas buvo labai sėkmingas. Nariais įsirašė per 40 asmenų, užsimokėdami mokesčius (vieną dolerį per metus). Valdyba kitiems metams išrinkta tokia: pirmininku L. Čepelis, vicepirmin. K. Štaupas, raštininku ponis Karnis, išdinininku Albinas Karnis, o direktoriais Povilas Karaliūnas, P. Dauparas ir M. Tribulienė.

Klubo tikslai nustatyti tokie: palaikyti gerus santykius tarp vietos lietuvių, teikti informaciją lietuviams, kurie atvyksta čia atostogauti arba apsigyventi ir įsikurti (išgityti namelius). Pats klubas planuoja ilgainiui įsigyti svetainiukę, kur galėtų susirinkti St. Petersburgė gyvenę lietuviai.

Choro pobūvis

Vietos lietuvių choras rengia pobūvį su pietumis ir programa. Choras padainuos kelėtą gražių liaudies dainelių. Be to, bus baras, skoliai ir kiti pamarginimai. Valdyba kviečia visus atsilankyti į pobūvį, kuris įvyks gruodžio 16 d. Laiškanešių svetainėje, 314-15 St. South. Pietūs prasidės 12 val. dienos. Nesivelinkite.

Klubo valdybos posėdis

Naujai įkurto Amerikos lietuvių klubo valdyba turėjo savo posėdį, kuriame buvo aptarta klubo veikimo programa per ateinančius metus. Pasisakytą, kad naujus narius priimant, laikytis čarterio.

Pasitaikė, kad kaip tik posėdžio dieną buvo klubo raštininkės gimtadienis. Susirinkusieji padainavo jai "Ilgiausių metų" ir palinkėjo geriausios klotos.

Korespondentas

NIAGAROS PUSIASALIS

Prąėjus kariuomenės šventei

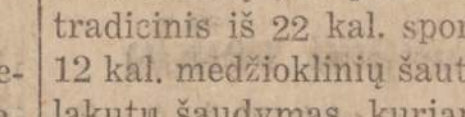
Šių metų, kaip ir kitais metais, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės 43 metų atskirimo sukakties minėjimas praėjo labai gražiai, už ką pirmąjį eilę minėjimo rengėjai reiškia padėką minėjimo dalyvavusiems ir už koncertines dalies atlikimą TL chorui "Varpas". Jūsų moralinė ir materialinė parama organizacijos darbuotojams duoda drąsos nepraleisti nei vieno lietuviško-tautinio minėjimo, kuris duoda progos mums visiems, jauniems ir seniems, bent

kieloms valandoms atitrūkti nuo kasdieninių rūpesčių ir prisiminti savuosius kovotojus, kurie žuvo ir dabar dar žūsta dėl laisvės.

Taipgi reiškiamė padėką Tėvui B. Mikalauskui už invokaciją ir išreikštus linkėjimus; ltn. Z. Piliponiui už gražią vertingų minčių paskaitą; dirbusiems prie choro dalyvių valšinimo poniais - iš Niagara Falls Gudaitienei, iš St. Catharines Kuraitienei ir švaizienei ir iš Wellando Lekavičienei su dukra; bufete dirbusiems p. p. Z. ir V. Alonderiams; V. Bellinui ir J. Skeivelui; už laimėjimų tvarkymą P. Skeivelienei; Skautų vadovui A. Šetkui ir visiems skautams už tvarkymą rūbinės, o ypač už dalyvavimą su savo vėliavomis minėjime ir pamaldose. Savo magnetonu įrojusiam minėjimą į magnetofono juostą p. A. Kuraičiui; lietuviškos spaudos gerbiameis redaktoriams ir radijo vandandėles vadovui R. J. Simonavičiui už šio minėjimo išgarsinimą.

Sportinis šaudymas

1961 m. gruodžio 16 d. nuo 12 val. vidudienio iki 4 val. vak. V. Bieliūno ūkyje, R. E. 1 Welland, Ont., įvyks prieš kalėdinius tradicinius iš 22 kal. sportinių ir 12 kal. mēdzfoklinių šautuvių kalakutų šaudymas, kuriame galiama bus laimėti už 1 dol. kalakutą. Kas neturi šautuvo dalyva-

JOSEPH KROMEL
San Pierre, Ind.
Mirė 1961 m. gruodžio 7 d. 3:10 val. po pietų sulaukęs 54 metų amžiaus. Gimęs West Virginia. Paliko našlidę žmona Zelma, brolis Peter, brolienė Stella, brolio vaikai Ann Chippis, jos vyras Joseph; Frank Kromel, jo žmona Stephanie ir Peter Kromel, jo žmona Fern ir jų seimos ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.
Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4605 S. Hermitage Ave.
Antradienį, gruodžio 12 dieną 8:30 val. rytą bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Joseph Kromel giminės, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikimą.
Našlidę lieka: žmona, brolis ir giminės.
Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis, tel. YA 7-1741.

vimui rungtynėse, galės gauti rungtynių vietoje.

Maloniai kviečiame šaudymo sporto mėgėjus, medžiotojus ir šaulius šaudymo rungtynėse skaitlingai dalyvauti.

Niagaros Pusiasalio Ramovėnų Valdyba

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

Susivienijimo Lietuvių Namų Savininkų Bridgeporte priemėnis susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 12 dieną, Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vak. Visi nariai ir narės kviečiami į susirinkimą. Bus renkama valdyba 1962 metams, taipgi yra kitų svarbių reikalų.

A. Kaulakis, rašt.

GUZAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandose gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapavės gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS Telegrama |
Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71 Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
Trys moderniškos koplyčios
Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8661

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: Yards 7-3401
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

